

Lapsen varhaiskasvatuksen aloitusta tukevat rakenteet (asiantuntijalomake)

Työkalulla arvioidaan seuraavan laatutavoitteen toteutumista:

Henkilöstö suunnittelee ja toteuttaa yhdessä lasten huoltajien kanssa toimivia, lasten turvallisuuden tunnetta ja oppimista tukevia käytäntöjä, kun lapsi siirtyy kotihoidosta varhaiskasvatukseen.

Tällä arviointityökalulla varhaiskasvatuksen johto, asiantuntijat ja päiväkodin johtajat voivat arvioida varhaiskasvatuksen aloitusta tukevia rakenteita. Työkalu sisältää yhden asiantuntijalomakkeen organisaation johdolle, asiantuntijoille ja päiväkodin johtajille ja yhden henkilöstölomakkeen varhaiskasvatuksen lapsiryhmän henkilöstölle.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) mukaan varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa korostuu yhteistyö huoltajan kanssa sekä tiedon jakaminen. Yhteistyön tavoitteena on huoltajien ja henkilöstön yhteinen sitoutuminen lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Luottamuksen rakentaminen sekä tasa-arvoinen vuorovaikutus ja keskinäinen kunnioitus tukevat kasvatusyhteistyötä.

Työkalun avulla varhaiskasvatuksen johto, päiväkodin johtajat ja muut asiantuntijat arvioivat aloitusvaiheen suunnittelua ja toteuttamista ja huoltajien osallisuuden vahvistamista. Henkilöstölomakkeella arvioidaan siirtymiin liittyviä toimintakäytäntöjä.

Esimerkkejä väittämistä:

- Organisaatiossamme on selkeät ja perustellut käytännöt varhaiskasvatuspaikan myöntämiselle, minkä perusteella huoltajat voivat tehdä valintansa.
- Organisaatiossamme on selkeät ja perustellut käytännöt varhaiskasvatuksen aloittamiseen ja siihen tutustumiseen. (Esim. aloituskeskustelu ja tutustumisjakso.)
- Huoltajien osallisuutta tukevista käytännöistä on sovittu yhteisesti, ja ne ovat vakiintuneet osaksi toimipaikkojen toimintaa.
- Huoltajia tiedotetaan etukäteen aloitusprosessista ja sen vaiheista.

Työkaluun liittyviä pohdintakysymyksiä:

- Miten olemme onnistuneet tiedottamaan moninaisia perheitä ja huoltajia varhaiskasvatuksen aloitusvaiheen käytännöistä ja sisällöistä?
- Miten olemme hyödyntäneet tiedottamisessa, ohjauksessa ja neuvonnassa erilaisia keinoja, kuten kirjallisia kuvauksia, videoita tai kuvia?

- Millaiset rakenteet järjestäjätasolla tukevat onnistuneen aloitusvaiheen toteutusta? Pohtikaa kysymystä henkilöstön, lasten ja huoltajien näkökulmasta.
- Miten ennakoimme tilanteita, jolloin varhaiskasvatuksessa aloittaa yhtä aikaa paljon lapsia? Millaista rakenteellista tukea voimme tarjota henkilöstölle?

Työkalun laatimiseen on osallistunut Jyväskylän yliopiston tutkijat Niina Rutanen, Kaisa Harju, Yaiza Lucas Revilla, Raija Raittila ja Mari Vuorisalo.